

Marzec 2019 r.

Porównanie wysokości prowizji i opłat związanych z rozliczeniami pieniężnymi w złotych w polskim sektorze bankowym

w obszarze klientów indywidualnych
(wg danych na 31 grudnia 2018 r.)

Marzec 2019 r.

Porównanie wysokości prowizji i opłat związanych z rozliczeniami pieniężnymi w złotych w polskim sektorze bankowym w obszarze klientów indywidualnych (wg danych na 31 grudnia 2018 r.)

Opracował:
Departament Systemu Płatniczego
Wydział Normalizacji i Standaryzacji
Narodowy Bank Polski
00-919 Warszawa
ul. Świętokrzyska 11/21
www.nbp.pl
© Copyright Narodowy Bank Polski, 2019

Spis treści

1. Wprowadzenie	1
2. Zmiany wysokości opłat i prowizji w taryfach analizowanych banków w drugim półroczu 2018 r.	3
2.1. Euro Bank S.A.	3
2.2. Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	5
2.3. Bank Ochrony Środowiska S.A.	6
2.4. Santander Bank Polska S.A.	7
2.5. Getin Bank S.A.	7
3. Wysokość opłat i prowizji pobieranych za podstawowe usługi płatnicze	8
3.1. Opłata za prowadzenie rachunku płatniczego	8
3.2. Opłata za realizację polecenia przelewu w oddziale	10
3.3. Opłata za realizację polecenia przelewu za pośrednictwem usługi bankowości telefonicznej	10
3.4. Opłata za realizację polecenia przelewu za pośrednictwem usługi bankowości elektronicznej (Internet)	11
3.5. Opłata za realizację przelewu natychmiastowego	11
3.6. Opłata za realizację przelewu SORBNET2	13
3.7. Opłata za realizację polecenia zapłaty	14
3.8. Opłata za realizację zlecenia stałego	15
3.9. Opłata za realizację w oddziale banku wpłaty gotówkowej na rachunek płatniczy w innym banku	15
3.10. Opłata za realizację w instytucjach innych niż banki wpłaty gotówkowej na rachunek płatniczy w banku	15
4. Wysokość opłat i prowizji związanych z obsługą kart debetowych	18
4.1. Opłata za wydanie karty	18
4.2. Opłata za wznowienie karty	18
4.3. Opłata za użytkowanie karty	18
4.4. Opłata za wypłatę gotówki z użyciem karty debetowej w bankomatach własnych i wskazanych przez bank sieciach bankomatów	20
4.5. Opłata za wypłatę gotówki w bankomatach innych banków w kraju	20
4.6. Opłata za wypłatę gotówki w bankomatach innych banków za granicą	22
4.7. Opłata za przewalutowanie transakcji	22
4.8. Opłata za usługę cash back	23
5. Tendencje w zakresie zmian średnich cen ważonych poszczególnych badanych usług płatniczych w okresie od 2005 r. do grudnia 2018 r.	24

6. Czynniki zewnętrzne wpływające na politykę opłat	27
6.1. Czynniki ekonomiczne	27
6.2. Podstawowy Rachunek Płatniczy	28
7. Podsumowanie zmian cenowych w drugim półroczu 2018 r.	32
Załączniki	35

1. Wprowadzenie

Poniższy materiał Departamentu Systemu Płatniczego (DSP) stanowi analizę wysokości opłat i prowizji dotyczących wybranych usług płatniczych w zakresie płatności detalicznych osób fizycznych w złotych, w polskim sektorze bankowym wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. i ich porównanie z poprzednim półroczem, tj. z danymi wg stanu na dzień 30 czerwca 2018 r. Ww. analiza ma charakter cykliczny i przygotowywana jest przez DSP w odstępach półrocznych, począwszy od 2005 r.

Zgodnie z założeniem przyjętym w 2005 r., jak również w celu zapewnienia porównywalności prezentowanych danych, do analizy wybrane zostały:

- rachunki płatnicze, prowadzone w walucie krajowej i mające charakter rachunku standardowego, tj. najbardziej powszechnego i dostępnego dla każdej osoby fizycznej, która ukończyła 18 rok życia (analiza nie uwzględnia rachunków dedykowanych wybranym grupom wiekowym czy zawodowym, jak również rachunków oferowanych klientom zamożnym (VIP),
- karty płatnicze debetowe dołączone do analizowanych rachunków (analiza ta nie uwzględnia innych rodzajów kart płatniczych).

Materiał prezentuje dane dotyczące piętnastu banków, tj. o dwa banki mniej w stosunku do poprzedniego półrocza¹ z uwagi na przekształcenia własnościowe w tym okresie, dotyczące przejścia z dniem 31 października 2018 r. podstawowej działalności Raiffeisen Banku Polska S.A. przez BGŻ BNP Paribas S.A. i przeniesienia z dniem 9 listopada 2018 r. wydzielonej części Deutsche Banku Polska S.A. do Santander Banku Polska S.A. (dawniej Bank Zachodni WBK S.A.). Materiał przygotowany został w oparciu o ogólnie dostępne informacje zawarte na stronach internetowych wybranych banków.

Analizie podlegały:

- opłaty za prowadzenie standardowych rachunków płatniczych wraz z podstawowymi usługami płatniczymi takimi jak: wpłaty i wypłaty gotówki, polecenie przelewu, polecenie zapłaty oraz zlecenia stałe realizowane w różnych kanałach dystrybucji (placówka, Internet, telefon),
- opłaty za karty debetowe wydawane do analizowanych rachunków i transakcje wykonywane z wykorzystaniem tych kart takie jak: wypłata gotówki we własnych bankomatach lub wskazanych przez bank sieciach bankomatów, wypłata gotówki

---

¹ Na dzień 31 grudnia 2018 r. suma bilansowa wszystkich banków komercyjnych wynosiła 1,75 bln zł (dane NBP). Udział piętnastu analizowanych banków w grupie wszystkich banków w zakresie sum bilansowych wyniósł 77,81%.

w bankomatach innych banków w kraju, wypłata gotówki w bankomatach innych banków za granicą, przewalutowanie operacji i usługa cash back.

Dodać należy, że w drugim półroczu 2018 r. nastąpiła istotna jakościowa zmiana w ofercie rachunków bankowych dla osób fizycznych ze strony banków. Od dnia 8 sierpnia 2019 r., zgodnie z ustawą z dnia 30 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 1997) implementującą dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/92/UE z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie porównywalności opłat związanych z rachunkami płatniczymi, przenoszenia rachunku płatniczego oraz dostępu do podstawowego rachunku płatniczego (Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014, str. 214), wszyscy dostawcy usług płatniczych, będący bankami krajowymi, oddziałami banków zagranicznych i instytucjami kredytowymi oraz spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi, zobowiązani zostali do świadczenia usługi prowadzenia nowego rachunku, tj. podstawowego rachunku płatniczego (PRP). Wszystkie banki, w tym 15 banków objętych analizą, wprowadziło do swojej oferty podstawowy rachunek płatniczy. Opis tej zmiany oraz warunki prowadzenia takiego rachunku przez banki objęte analizą zawarte są w Rozdziale 6 i Załączniku nr 1.

Wśród piętnastu wytypowanych do analizy banków znajdują się największe banki detaliczne i kilka mniejszych, co pozwala uznać uzyskane rezultaty za reprezentatywne dla całego sektora bankowego.

Analiza porównawcza obarczona jest ryzykiem związanym z:

- różnorodną prezentacją przez banki swoich ofert cenowych, co stwarza problem dotyczący opracowania obiektywnych metod porównawczych. Przykładem takiej sytuacji jest podawanie przez banki ceny za korzystanie z instrumentu płatniczego lub informacji o zerowej opłacie, przy jednoczesnym wskazaniu warunków, których spełnienie zwalnia klienta z tych opłat. Dlatego też w Załączniku nr 1 w kolumnie „Prowadzenie rachunku płatniczego (miesięcznie)” oraz w Załączniku nr 2 w kolumnie „Użytkowanie karty (miesięcznie)” prezentowane są ceny ww. usług, natomiast wszystkie warunki zwalniające z opłaty opisane są w przypisach pod tabelami.
- zmianą oferty handlowej banków, tj. wycofywaniem dotychczas analizowanych standardowych rachunków płatniczych i wprowadzaniem nowych usług. Niniejsza analiza uwzględnia aktualną ofertę banków i nie obejmuje tzw. „rachunków starych”, wycofanych z oferty, ale będących nadal w obsłudze w bankach.

2. Zmiany wysokości opłat i prowizji w taryfach analizowanych banków w drugim półroczu 2018 r.²

W drugim półroczu 2018 r. zmiany cenowe w zakresie standardowych rachunków płatniczych i powiązanych z nimi usług płatniczych wprowadziło pięć banków z grupy piętnastu analizowanych banków; w jednym z nich zmiany polegały na wycofaniu swojej dotychczasowej oferty w zakresie rachunków płatniczych i wprowadzeniu nowej oferty, w tym dokonaniu również zmian marketingowych dotyczących nazw rachunków płatniczych (Euro Bank S.A.), w dwóch zmiany dotyczyły podniesienia miesięcznej opłaty za prowadzenie rachunku płatniczego i użytkowanie karty debetowej wydanej do tegoż rachunku (Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. i Bank Ochrony Środowiska S.A.), zaś w pozostałych dwóch zmiany dotyczyły ceny pojedynczych usług powiązanych z rachunkiem płatniczym oraz zmiany warunków przypisanych do debetowych kart płatniczych uprawniających do zwolnienia z miesięcznej opłaty za użytkowanie karty debetowej i opłaty za transakcje dokonywane kartą płatniczą (Santander Bank Polska S.A. i Getin Bank S.A.).

2.1. Euro Bank S.A.

Euro Bank S.A. z dniem 4 sierpnia 2018 r. w znacznym stopniu przemodelował swoją ofertę w zakresie rachunku płatniczego i karty debetowej wydawanej do tego rachunku. Jest to trzeci bank w całym 2018 r., który dokonał uproszczenia swojej oferty. Zmiana polegała na zmniejszeniu liczby rodzajów oferowanych rachunków płatniczych, z pięciu do trzech.

- Wycofano z oferty następujące rachunki płatnicze: Na co dzień, Active i Prestige. Założone tego typu rachunki pozostały aktywne na dotychczasowych warunkach cenowych.
- Wprowadzono do oferty nowy rachunek płatniczy „W pełni”, który zastąpił ww. wycofane z oferty rachunki płatnicze.
- Utrzymano rachunki płatnicze Junior (dla młodzieży) i Standard.

Przedmiotem niniejszej analizy jest rachunek płatniczy „W pełni”, którego miesięczna opłata za prowadzenie wynosi 0,00 zł i ma charakter bezwarunkowy.

---

² Rozdział powyższy nie uwzględnia zmian wprowadzonych przez banki w ramach oferowania, począwszy od 8 sierpnia 2018 r., podstawowego rachunku płatniczego, którego warunki funkcjonowania opisano szerzej w rozdziale 6.

W stosunku do dotychczas analizowanego rachunku płatniczego Standard warunki prowadzenia nowego rachunku płatniczego „W pełni” są korzystniejsze dla klientów, ponieważ nastąpiło:

- obniżenie miesięcznej opłaty za prowadzenie rachunku z 2,00 zł do 0,00 zł,
- dokonano zmiany charakteru opłaty z warunkowej na bezwarunkową.

Warunek zwalniający z miesięcznej opłaty za prowadzenie rachunku płatniczego Standard był bardzo rozbudowany i skomplikowany, zależał bowiem od sumy wpływów na ten rachunek w miesiącu kalendarzowym poprzedzającym pobranie opłaty na poziomie minimum 100,00 zł lub średniego salda rachunku (z uwzględnieniem lokat i rachunków oszczędnościowych) w miesiącu kalendarzowym poprzedzającym pobranie opłaty na poziomie minimum 1.000,00 zł, lub gdy rachunek bieżący był wykorzystywany do spłaty rat kredytu hipotecznego/gotówkowego/ konsolidacyjnego udzielonego przez Euro Bank S.A. na kwotę minimum 500,00 zł, lub gdy posiadacz rachunku był użytkownikiem głównej karty kredytowej w Euro Banku S.A. i na rachunku karty w miesiącu poprzedzającym pobranie opłaty rozliczone zostały minimum 3 transakcje bezgotówkowe wykonane tą kartą oraz kwota limitu kredytowego wynosiła minimum 500,00 zł.

Opłaty za podstawowe usługi wykonywane w ramach rachunku płatniczego „W pełni” kształtują się następująco:

- polecenie przelewu na rachunek w innym banku złożone w oddziale kosztuje 7,00 zł. Jeden przelew w miesiącu do innego banku wykonany w placówce Euro Banku S.A. jest bezpłatny. W stosunku do rachunku płatniczego Standard analizowanego w pierwszym półroczu 2018 r. opłata za tę usługę pozostała bez zmian.
- polecenie przelewu na rachunek w innym banku złożone za pośrednictwem usługi bankowości telefonicznej kosztuje 2,00 zł. Z opcji takiej nie można było skorzystać w ramach rachunku płatniczego Standard.
- polecenie przelewu na rachunek w innym banku złożone przez Internet kosztuje 2,00 zł. Opcja niedostępna w ramach rachunku płatniczego Standard.
- polecenie zapłaty kosztuje 0,00 zł. Opcja niedostępna w ramach rachunku płatniczego Standard.
- zlecenie stałe kosztuje 0,00 zł. W stosunku do rachunku płatniczego Standard analizowanego w pierwszym półroczu 2018 r. opłata za realizację zlecenia stałego uległa obniżeniu, ponieważ usługa ta kosztowała 5,00 zł.
- bank wprowadził do oferty polecenie przelewu natychmiastowego/ ekspresowego z opłatą w wysokości 3,00 zł. Kwota przelewu natychmiastowego jest ograniczona i maksymalnie wynosi 30.000,00 zł. Usługę można zrealizować w kanale internetowym i mobilnym oraz w oddziale banku.

- polecenie przelewu SORBNET2 kosztuje 10,00 zł. Opłata nie zmieniła się w stosunku do pierwszego półrocza 2018 r. Usługa ta jest dostępna dla kwot wynoszących minimum 1 mln zł.

Do rachunku „W pełni” wydawane są na jednakowych warunkach cenowych, do wyboru przez klienta, dwie karty debetowe: „Visa Electron” i „Mastercard Debit”.

Karty te charakteryzują się następującymi parametrami:

- miesięczna opłata za ich użytkowanie wynosi 4,90 zł i ma charakter warunkowy. Warunkiem uprawniającym do zwolnienia z ww. opłaty jest dokonanie w danym miesiącu transakcji bezgotówkowych na łączną kwotę minimum 400,00 zł. W pierwszym półroczu 2018 r. opłata ta miała charakter stały.
- opłata za wypłatę gotówki we własnych bankomatach lub we wskazanych przez bank sieciach bankomatów pozostała na dotychczasowym poziomie 0,00 zł.
- opłata za wypłatę gotówki w krajowych bankomatach innych banków wynosi 1,90 zł dla wypłat mniejszych niż 100,00 zł i 0,00 zł dla wypłat powyżej 100,00 zł. W stosunku do pierwszego półrocza 2018 r. opłata ta uległa obniżeniu i zmieniła się jej formuła, wynosiła ona bowiem wcześniej min. 4,95 zł max. 3,00%.
- opłata za wypłatę gotówki w bankomatach innych banków za granicą wynosi 8,00 zł. W stosunku do pierwszego półrocza 2018 r. również w przypadku tej usługi miało miejsce obniżenie wysokości opłaty i zmiana jej formuły. W ubiegłym półroczu opłata ta wynosiła min. 9,95 zł max. 3,00%.
- prowizja za przewalutowanie transakcji dokonywanych kartą debetową w walucie innej niż PLN wynosi dla karty debetowej Visa 3,00%, a dla karty debetowej Mastercard Debit 0%. Prowizje te pozostały na niezmiennym poziomie.
- usługa cash back jest bezpłatna, podobnie jak w pierwszym półroczu 2018 r.

Do rachunku „W pełni” wydawana jest też karta „Mastercard Debit Prestige”, która kosztuje miesięcznie 8,00 zł i jest to opłata stała. Karta ta uprawnia do bezpłatnych wypłat gotówki we wszystkich bankomatach w kraju. Wypłata gotówki w bankomacie za granicą kosztuje 4,00 zł. Prowizja za przewalutowanie transakcji dokonywanych kartą Mastercard Debit Prestige w walucie innej niż PLN wynosi 0%.

2.2. Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. z dniem 4 sierpnia 2018 r., w odniesieniu do będącego przedmiotem niniejszej analizy rachunku płatniczego „PKO Konto za Zero” i karty debetowej „PKO Ekspres” wydanej do tego rachunku oraz powiązanych z nimi usług, dokonała następujących zmian cenowych:

- wzrosła miesięczna opłata za prowadzenie rachunku płatniczego „PKO Konto za Zero” z 6,90 zł do 8,00 zł i utrzymany został jej warunkowy charakter. Opłata ta nie jest pobierana w przypadku wydania karty debetowej do ww. rachunku płatniczego.
- wzrosła opłata za polecenie przelewu na rachunek do innego banku realizowane za pośrednictwem serwisu telefonicznego z 2,00 zł do 5,90 zł. Opłata ta jest teraz równa opłacie za przelew realizowany w oddziale.
- wzrosła miesięczna opłata za użytkowanie karty debetowej „PKO Ekspres” wydanej do rachunku płatniczego z 6,90 zł do 8,00 zł. Opłata ta nadal ma charakter warunkowy, a warunkiem uprawniającym do zwolnienia z tej opłaty jest dokonanie tą kartą miesięcznie transakcji bezgotówkowych na poziomie minimum 300,00 zł. Warunek ten pozostał na niezmiennym poziomie w porównaniu do poprzedniej analizy.
- ujednoczeniu uległa opłata za polecenie przelewu w systemie SORBNET2. Odstąpiono od podziału na kwotę przelewu do 1,00 mln zł i kwotę przelewu równą lub wyższą od 1,00 mln zł. Opłata za polecenie przelewu SORBNET2 wynosi obecnie 30,00 zł niezależnie od kwoty. W stosunku do pierwszego półrocza 2018 r. oznacza to obniżenie opłaty za przelew w kwocie do 1,00 mln zł z 40,00 zł do 30,00 zł i podniesienie opłaty za przelew w kwocie równej lub wyższej niż 1,00 mln zł z 20,00 zł do 30,00 zł.

2.3. Bank Ochrony Środowiska S.A.

Zmiany cenowe wprowadzone przez Bank Ochrony Środowiska S.A. w drugim półroczu 2018 r. dotyczyły opłat za usługi realizowane w ramach analizowanego „EKOKONTA BEZ KOSZTÓW” i miesięcznej opłaty za użytkowanie karty debetowej Maestro wydawanej do tego rachunku płatniczego. Zmiany te miały następujący charakter:

- wzrosła opłata za polecenie przelewu na rachunek do innego banku realizowane w oddziale z 7,00 zł do 8,00 zł,
- wzrosła opłata za polecenie przelewu w systemie SORBNET2. Opłata za przelew do 1,00 mln zł wzrosła z 30,00 zł do 36,00 zł, a opłata za przelew w kwocie równej lub wyższej niż 1,00 mln zł wzrosła z 15,00 zł do 18,00 zł.
- obniżeniu uległa opłata za realizację zlecenia stałego z 0,50 zł do 0,00 zł,
- wzrosła miesięczna opłata za użytkowanie karty debetowej Maestro wydanej do rachunku płatniczego z 5,00 zł do 6,00 zł. Utrzymany został warunkowy charakter opłaty oparty o wartość wymaganych transakcji bezgotówkowych. Warunkiem uprawniającym do zwolnienia z tej opłaty jest dokonanie miesięcznie transakcji bezgotówkowych na kwotę co najmniej 300,00 zł.

2.4. Santander Bank Polska S.A.

Santander Bank Polska S.A. wprowadził w drugim półroczu 2018 r. kilka zmian cenowych dotyczących usług powiązanych z analizowanym rachunkiem płatniczym „Konto Jakie Chcę” oraz dokonał zmiany charakteru warunku dotyczącego karty debetowej Dopasowana Mastercard/ Visa wydawanej do rachunku płatniczego. Zmiany te miały następujący charakter:

- obniżono opłatę za realizację polecenia przelewu natychmiastowego z 5,00 zł do 0,00 zł,
- obniżono opłatę za realizację zlecenia stałego z 0,50 zł do 0,00 zł,
- wyłączono możliwość realizacji polecenia przelewu za pośrednictwem bankowości telefonicznej,
- zmieniono charakter warunku uprawniającego do zwolnienia z miesięcznej opłaty za użytkowanie debetowej karty płatniczej z opcji mieszanej (ilościowo-wartościowej) na warunek o charakterze ilościowym. Dokonanie kartą debetową co najmniej 5 transakcji bezgotówkowych w miesiącu kalendarzowym, którego opłata dotyczy, zwalnia klienta z miesięcznej opłaty za jej użytkowanie w wysokości 5,00 zł. W pierwszym półroczu 2018 r. miesięcznej opłaty za użytkowanie karty debetowej można było uniknąć, dokonując co najmniej 5 transakcji bezgotówkowych lub transakcji bezgotówkowych o wartości co najmniej 500,00 zł.

2.5. Getin Bank S.A.

Getin Bank S.A. w drugim półroczu 2018 r. wprowadził możliwość realizacji polecenia przelewu natychmiastowego z opłatą w wysokości 5,00 zł. Usługę można zrealizować w kanale internetowym, mobilnym i w oddziale banku.

3. Wysokość opłat i prowizji pobieranych za podstawowe usługi płatnicze³

Dla potrzeb niniejszego opracowania, na podstawie ogólnie dostępnych informacji zostały zebrane dane o wysokości podstawowych rodzajów prowizji i opłat bankowych za prowadzenie standardowego rachunku płatniczego wraz z podstawowymi usługami płatniczymi, takimi jak: wpłata gotówkowa, polecenie przelewu, polecenie przelewu natychmiastowego, polecenie przelewu SORBNET2, polecenie zapłaty i zlecenie stałe. Opłaty za realizację polecenia przelewu i przelewu natychmiastowego uwzględniają rodzaje kanałów realizacji usługi (oddział, telefon i Internet), a w przypadku opłaty za polecenie przelewu SORBNET2 uwzględniony został - stosowany przez banki - podział na przelew SORBNET2 do kwoty 1 mln zł i przelew SORBNET2 w kwocie równej lub wyższej niż 1 mln zł.

Prezentowane w tym rozdziale średnie ceny usług płatniczych są średnimi arytmetycznymi wyliczonymi na podstawie opłat w poszczególnych bankach.

Szczegółowe informacje na temat opłat w złotych stosowanych przez polskie banki za prowadzenie rachunku płatniczego i usług z nim powiązanych w grudniu 2018 r. prezentują Załącznik nr 2 i Załącznik nr 4.

Wyniki analizy opłat i prowizji związanych z rozliczeniami pieniężnymi w ramach rachunku płatniczego przedstawiają się następująco:

3.1. Opłata za prowadzenie rachunku płatniczego

Średnia miesięczna opłata za prowadzenie standardowego rachunku płatniczego dla osób fizycznych wyniosła 5,45 zł i w stosunku do czerwca 2018 r. wzrosła o 0,29 zł, tj. o 5,62% (wynosiła 5,16 zł).

Powyższa opłata przy założeniu, że zostały spełnione warunki uprawniające do zwolnienia z niej, wyniosła w drugim półroczu 2018 r. 1,65 zł i była niższa o 0,10 zł w stosunku do pierwszego półroczu 2018 r. (wynosiła wtedy 1,75 zł).

Na wzrost średniej miesięcznej opłaty za prowadzenie standardowego rachunku płatniczego wpływ miała podwyżka miesięcznej opłaty za prowadzenie rachunku płatniczego w Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim S.A., a także zmniejszenie liczby analizowanych banków, w stosunku do pierwszego półroczu 2018 r., o banki, w których opłaty

---

³ Rozdział powyższy nie uwzględnia zmian wprowadzonych przez banki w ramach oferowania, począwszy od 8 sierpnia 2018 r., podstawowego rachunku płatniczego, którego warunki funkcjonowania opisano szerzej w rozdziale 6.

za prowadzenie standardowego rachunku płatniczego wynosiły odpowiednio 5,00 zł i 0,00 zł. Obniżenie miesięcznej opłaty za prowadzenie rachunku płatniczego przez Euro Bank S.A. w związku z przemodelowaniem oferty miało zdecydowanie mniejszy wpływ na średnią miesięczną tej opłaty.

- Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. – miesięczna opłata za prowadzenie „PKO Konto za Zero” wzrosła z 6,90 zł do 8,00 zł (opłata ma charakter warunkowy).
- Euro Bank S.A. – miesięczna opłata za prowadzenie rachunku płatniczego „W pełni”, w miejsce dotychczas analizowanego rachunku płatniczego „Standard” uległa obniżeniu z 2,00 zł do 0,00 zł (opłata ma charakter bezwarunkowy).

We wszystkich badanych bankach opłata za obsługę rachunku płatniczego pobierana jest w cyklu miesięcznym i mieści się w przedziale od 0,00 zł do 15,00 zł.

- W pięciu bankach opłata za prowadzenie rachunku płatniczego wynosi 0,00 zł i jest bezwarunkowa (Santander Bank Polska S.A., mBank S.A., Bank Ochrony Środowiska S.A., Bank BGŻ BNP Paribas S.A. i Euro Bank S.A.). W stosunku do poprzedniego półrocza liczba banków w tej grupie nie zmieniła się, natomiast zmienili się jej uczestnicy, uwzględniony został Euro Bank S.A., a wycofano Raiffeisen Bank Polska S.A. z uwagi na przekształcenia własnościowe dotyczące tego banku.
- W dwóch bankach opłata jest stała i wynosi od 3,80 zł do 12,00 zł (Krakowski Bank Spółdzielczy i ING Bank Śląski S.A.). W stosunku do poprzedniego półrocza liczba banków z taką opcją opłaty za rachunek płatniczy zmalała z trzech do dwóch. Z grupy wyłączony został Deutsche Bank Polska S.A. z uwagi na przeniesienie wydzielonej części działalności do Santander Banku Polska S.A.
- W ośmiu pozostałych bankach opłata mieści się w przedziale od 0,00 zł do 15,00 zł i ma charakter warunkowy. Spełnienie warunków uprawnia do zwolnienia z tej opłaty lub obniżenia. W dwóch bankach warunki dotyczą zapewnienia miesięcznych wpływów na rachunek płatniczy (Bank Handlowy w Warszawie S.A. i Alior Bank S.A.), w jednym banku warunek dotyczy posiadania karty debetowej (Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.), w jednym banku warunek dotyczy wartości transakcji bezgotówkowych dokonanych kartą debetową (Bank Pocztowy S.A.), w jednym banku warunek dotyczy liczby transakcji bezgotówkowych dokonanych kartą debetową (Getin Noble Bank S.A.), a w trzech kolejnych są to warunki mieszane (Bank Millennium S.A., Credit Agricole Bank Polska S.A. i Bank Polska Kasa Opieki S.A.).

Treść warunków zwalniających z miesięcznej opłaty za prowadzenie rachunku płatniczego podana jest w Załączniku nr 2 w przypisach pod tabelami.

3.2. Opłata za realizację polecenia przelewu w oddziale

Średnia opłata za realizację polecenia przelewu w oddziale w grudniu 2018 r. wyniosła 7,66 zł i w stosunku do czerwca 2018 r. obniżyła się o 0,22 zł (wówczas wynosiła 7,88 zł).

Na obniżenie średniej miesięcznej opłaty za tę usługę wpływ miało zmniejszenie liczby analizowanych banków w stosunku do pierwszego półrocza 2018 r., co było skutkiem przekształceń własnościowych na rynku bankowym w tym okresie. W obydwu wycofanych z analizy bankach opłata za realizację polecenia przelewu w oddziale wynosiła 10,00 zł. W analizowanym okresie nastąpił wzrost opłaty z 7,00 zł do 8,00 zł za polecenie przelewu realizowane w oddziale w Banku Ochrony Środowiska S.A., ale nie wpłynął on znacząco na średnią cenę za tę usługę.

Opłata za realizację przelewu w oddziale obowiązuje we wszystkich piętnastu analizowanych bankach i waha się w przedziale od 2,00 zł do 20,00 zł. Pobieranie tej opłaty w każdym banku i podwyżka opłaty w jednym z analizowanych banków w drugim półroczu 2018 r. stanowią element polityki cenowej banków zachęcającej klientów do korzystania z nowoczesnych kanałów dystrybucji usług płatniczych i zdalnego wykonywania transakcji płatniczych.

3.3. Opłata za realizację polecenia przelewu za pośrednictwem usługi bankowości telefonicznej

Średnia opłata za realizację polecenia przelewu przez telefon w grudniu 2018 r. wyniosła 5,19 zł i w stosunku do czerwca 2018 r. wzrosła o 0,49 zł (wówczas wynosiła 4,70 zł). Wzrost średniej za tę usługę wynika z:

- podniesienia opłaty przez Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski S.A. z 2,99 zł do 5,99 zł,
- wprowadzenia do oferty tej usługi przez Euro Bank S.A. z opłatą w wysokości 2,00 zł.

Opłata za realizację przelewu przez telefon obowiązuje w trzynastu na piętnaście analizowanych banków i utrzymuje się w przedziale od 0,00 zł do 20,00 zł. Liczba banków oferujących tę usługę nie zmieniła się, natomiast zmienił się skład banków w tej grupie; możliwość realizacji polecenia przelewu za pośrednictwem bankowości telefonicznej wprowadził do oferty Euro Bank S.A., a Santander Bank Polska S.A. zrezygnował z tego kanału dystrybucji.

Z usługi polecenia przelewu przez telefon nie mogą też skorzystać posiadacze standardowego rachunku płatniczego w Krakowskim Banku Spółdzielczym.

Klienci mBanku S.A. mogą wykonać przelew telefoniczny tylko w automatycznym serwisie telefonicznym, nie mają możliwości zlecenia takiego przelewu u konsultanta w serwisie telefonicznym. Przelewy realizowane przez automatyczny serwis telefoniczny z założenia są zwolnione z opłaty, natomiast przelewy z udziałem konsultanta są płatne.

3.4. Opłata za realizację polecenia przelewu za pośrednictwem usługi bankowości elektronicznej (Internet)

Średnia opłata za realizację polecenia przelewu za pośrednictwem Internetu w grudniu 2018 r. wyniosła 0,04 zł i uległa obniżeniu w stosunku do poprzedniego półrocza o 0,03 zł (wówczas wynosiła 0,07 zł). Na obniżenie średniej miesięcznej opłaty za tę usługę wpływ miało zmniejszenie liczby analizowanych banków w stosunku do pierwszego półrocza 2018 r. W dwóch bankach, wycofanych z analizy, opłata za realizację polecenia przelewu przez Internet wynosiła odpowiednio 0,50 zł i 0,00 zł. W drugim półroczu 2018 r. możliwość realizacji darmowego polecenia przelewu za pośrednictwem Internetu dla rachunku płatniczego „W pełni” wprowadził Euro Bank S.A.

Aktualnie usługa ta jest dostępna we wszystkich piętnastu analizowanych bankach. W zdecydowanej większości, tj. w czternastu na piętnaście analizowanych banków, realizacja przelewu przez Internet odbywa się za darmo. Tylko klienci Krakowskiego Banku Spółdzielczego ponoszą opłatę za tę usługę w wysokości 0,60 zł.

3.5. Opłata za realizację przelewu natychmiastowego

W analizowanym półroczu usługę przelewu natychmiastowego dla klientów indywidualnych wprowadziły dwa banki, tj.:

- Euro Bank S.A. - przelew natychmiastowy z opłatą w wysokości 3,00 zł realizowany w systemie bankowości internetowej, mobilnej i w oddziale. Usługa ta jest dostępna dla kwot od 0,01 zł do 3.000,00 zł.
- Getin Noble Bank S.A. - przelew natychmiastowy z opłatą w wysokości 5,00 zł realizowany w systemie bankowości internetowej, mobilnej i w oddziale. Usługa ta jest dostępna dla kwot od 0,01 zł do 10.000,00 zł.

W czterech bankach spośród analizowanych (Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim S.A., Banku Handlowym w Warszawie S.A., Alior Banku S.A. i Credit Agricole Banku Polska S.A.) jest on dostępny we wszystkich trzech kanałach dystrybucji, tj. w oddziale, w ramach bankowości telefonicznej i poprzez Internet. W pozostałych bankach dostępność jest ograniczona do jednego lub dwóch kanałów. Wykonanie przelewu natychmiastowego wiąże

się na ogół z dodatkowymi opłatami, opłaty te są zróżnicowane w zależności od kanału dystrybucji i podobnie, jak w przypadku przelewu tradycyjnego, najtańszym kanałem jest kanał bankowości elektronicznej (Internet).

3.5.1. Średnia opłata za przelew natychmiastowy realizowany w oddziale

Przelew natychmiastowy realizowany w placówce banku kosztował w drugim półroczu 2018 r. średnio 10,33 zł. W stosunku do ubiegłego półrocza cena tej usługi obniżyła się o 2,17 zł (wynosiła wówczas 12,50 zł). Na obniżenie średniej opłaty wpływ miało przede wszystkim wycofanie z analizy oferty Deutsche Banku Polska S.A., w którym przelew natychmiastowy realizowany w oddziale kosztował 15,00 zł. W drugim półroczu 2018 r. usługę tę zaoferowały dwa banki, ale oferowane przez nie warunki cenowe dla przelewu natychmiastowego realizowanego w oddziale nie wpłynęły na zwiększenie średniej opłaty za tę usługę. Dotyczy to:

- Euro Banku S.A. – opłata za przelew natychmiastowy realizowany w oddziale wynosi 3,00 zł,
- Getin Noble Banku S.A. – opłata za przelew natychmiastowy realizowany w oddziale wynosi 5,00 zł.

Opłata pobierana przez poszczególne banki zawiera się w przedziale od 5,00 zł do 30,00 zł. Usługa ta dostępna jest obecnie w dziewięciu bankach: w Powszechnej Kasie Oszczędności Bank Polska S.A., Banku Handlowym w Warszawie S.A., ING Banku Śląskim S.A., mBanku S.A., Krakowskim Banku Spółdzielczym, Alior Banku S.A., Credit Agricole Banku Polska S.A., Euro Banku S.A. i Getin Noble Banku S.A.

3.5.2. Średnia opłata za przelew natychmiastowy realizowany za pośrednictwem usługi bankowości telefonicznej

Przelew natychmiastowy realizowany za pośrednictwem usługi bankowości telefonicznej kosztował średnio 13,40 zł. W stosunku do pierwszego półrocza 2018 r. cena tej usługi wzrosła o 1,40 zł (wynosiła 12,00 zł). Wzrost wynika z wycofania tej usługi przez mBank w drugim półroczu 2018 r., w którym opłata za realizację przelewu natychmiastowego za pośrednictwem bankowości telefonicznej wynosiła 5,00 zł. Zmniejszyła się tym samym liczba banków świadczących tę usługę.

Opłata pobierana przez poszczególne banki waha się w przedziale od 5,00 zł do 30,00 zł. Usługa dostępna jest teraz w pięciu bankach, tj. w Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim S.A., Banku Handlowym w Warszawie S.A., Banku Pocztowym S.A., Alior Banku S.A. i Credit Agricole Banku Polska S.A.

3.5.3. Średnia opłata za przelew natychmiastowy realizowany za pośrednictwem usługi bankowości elektronicznej (Internet)

Przelew natychmiastowy realizowany w serwisie internetowym kosztował w analizowanym okresie średnio 5,42 zł. W stosunku do pierwszego półrocza 2018 r. stanowi to spadek średniej opłaty o 0,78 zł (kosztował wówczas 6,20 zł), na który wpływ miało obniżenie opłaty za tę usługę w Santander Banku Polska S.A. z 5,00 zł do 0,00 zł.

W drugim półroczu 2018 r. usługę tę zaoferowały dwa banki, ale oferowane przez nie warunki cenowe dla przelewu natychmiastowego realizowanego przez bankowość internetową nie wpłynęły na zwiększenie średniej opłaty za tę usługę. Dotyczy to:

- Euro Banku S.A. – opłata za przelew natychmiastowy realizowany przez Internet wynosi 3,00 zł,
- Getin Noble Banku S.A. – opłata za przelew natychmiastowy realizowany przez Internet wynosi 5,00 zł.

Opłata za tę usługę utrzymuje się w przedziale od 15,00 zł do 0,00 zł. Usługa dostępna jest teraz w dwunastu na piętnaście analizowanych banków: w Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim S.A., Banku Handlowym w Warszawie S.A., ING Banku Śląskim S.A., Santander Banku Polska S.A., mBanku S.A., Banku Millennium S.A., Banku Pocztowym S.A., Banku BGŻ BNP Paribas S.A., Alior Banku S.A., Credit Agricole Banku Polska S.A., Euro Banku S.A. i Getin Noble Banku S.A.

3.6. Opłata za realizację przelewu SORBNET2

W ramach systemu płatności SORBNET2 banki mogą realizować zlecenia klientów, tj. zarówno wysokokwotowe (w kwotach równych lub wyższych niż 1.000.000,00 zł), jak i niskokwotowych (poniżej 1.000.000,00 zł). Możliwość realizacji zleceń osób fizycznych w ramach tego systemu znajduje odzwierciedlenie w wysokości opłat za tę usługę. Opłaty są wyższe dla przelewów w kwotach poniżej 1.000.000,00 zł i niższe dla przelewów w kwotach równych lub wyższych od 1.000.000,00 zł, co wynika po części z wyższych opłat za zlecenia niskokwotowe niż wysokokwotowe w samym systemie SORBNET2 wobec banków i co w założeniach miało zniechęcać banki do przekazywania zleceń niskokwotowych do systemu SORBNET2.

Usługa jest dostępna w czternastu na piętnaście analizowanych banków.

Z usługi tej nie mogą skorzystać posiadacze standardowych rachunków płatniczych w Banku Millennium S.A., a dla klientów Banku Handlowego w Warszawie S.A. i Euro Banku S.A. usługa dostępna jest dla kwot równych lub wyższych od 1.000.000,00 zł.

3.6.1. Opłata za przelew SORBNET2 w kwocie poniżej 1.000.000,00 zł

Średnia opłata dla przelewów w kwocie poniżej 1.000.000,00 zł w analizowanym półroczu wyniosła 30,18 zł. W stosunku do poprzedniego półrocza średnia opłata uległa obniżeniu o 0,97 zł (wynosiła wówczas 31,15 zł), przede wszystkim z uwagi na obniżenie opłaty za tę usługę w Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim S.A. z 40,00 zł do 30,00 zł.

Bank Ochrony Środowiska S.A. podniósł opłatę za tę usługę z 30,00 zł do 36,00 zł., ale skala tej podwyżki nie wpłynęła znacząco na średnią opłatę za tę usługę.

Opłata za przelew SORBNET2 w kwocie poniżej 1.000.000,00 zł w analizowanych bankach waha się w przedziale od 20,00 zł do 44,00 zł.

3.6.2. Opłata za przelew SORBNET2 w kwocie równej lub wyższej od 1.000.000,00 zł

Średnia opłata dla przelewów w kwocie równej lub wyższej od 1.000.000,00 zł w analizowanym półroczu wyniosła 21,64 zł. W stosunku do poprzedniego półrocza opłata wzrosła o 1,64 zł (wynosiła 20,00 zł) na skutek podniesienia opłaty za tę usługę w dwóch bankach, tj. w:

- Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim S.A. z 20,00 zł do 30,00 zł,
- Banku Ochrony Środowiska S.A. z 15,00 zł do 18,00 zł.

Opłata za przelew w kwocie równej lub wyższej od 1.000.000,00 zł w analizowanych bankach waha się w przedziale od 4,99 zł do 40,00 zł.

3.7. Opłata za realizację polecenia zapłaty

Średnia opłata za realizację polecenia zapłaty według stanu na koniec grudnia 2018 r. wyniosła 0,27 zł i w stosunku do pierwszego półrocza 2018 r. wzrosła o 0,02 zł (wówczas wynosiła 0,25 zł). Na podwyższenie średniej opłaty wpływ miało przede wszystkim wycofanie z analizy ofert dwóch banków, tj.: Deutsche Banku Polska S.A. i Raiffeisen Banku Polska S.A., w których opłata za tę usługę wynosiła odpowiednio 0,00 zł i uwzględnienie w analizie oferty jednego banku, tj. Euro Banku S.A., który zaoferował tę usługę w drugim półroczu 2018 r. z opłatą na poziomie 0,00 zł.

Opłata za tę usługę waha się w przedziale od 0,00 zł do 3,00 zł. Spośród analizowanych piętnastu banków tylko dwa banki pobierają taką opłatę, tj.: Krakowski Bank Spółdzielczy (3,00 zł) i Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. (1,00 zł).

3.8. Opłata za realizację zlecenia stałego

Średnia opłata za realizację zlecenia stałego w grudniu 2018 r. wyniosła 0,23 zł i w stosunku do poprzedniego półrocza uległa obniżeniu o 0,33 zł (wynosiła wówczas 0,56 zł). O spadku średniej zdecydowało obniżenie opłaty za tę usługę w trzech bankach, tj. w:

- Euro Banku S.A. z 5,00 zł do 0,00 zł,
- Banku Ochrony Środowiska S.A. z 0,50 zł do 0,00 zł,
- Santander Banku Polska S.A. z 0,50 zł do 0,00 zł.

Opłata za tę usługę waha się w przedziale od 0,00 zł do 2,50 zł. Opłatę ponoszą klienci dwóch z piętnastu analizowanych banków, tj. Krakowskiego Banku Spółdzielczego (2,50 zł) i Banku Polska Kasa Opieki S.A. (1,00 zł).

3.9. Opłata za realizację w oddziale banku wpłaty gotówkowej na rachunek płatniczy w innym banku

Średnia opłata za realizację w oddziale banku wpłaty gotówkowej na rachunek płatniczy w innym banku w analizowanym półroczu pozostała na niezmiennym poziomie i wynosi min. 14,12 zł, maks. 0,84% kwoty wpłaty.

Obecnie w grupie piętnastu analizowanych banków usługę taką proponuje jedenaście banków: Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A., Santander Bank Polska S.A., Bank Millennium S.A., Bank Polska Kasa Opieki S.A., Bank Pocztowy S.A., Bank Ochrony Środowiska S.A., Krakowski Bank Spółdzielczy, Alior Bank S.A., Credit Agricole Bank Polska S.A., Euro Bank S.A. i Getin Noble Bank S.A.

3.10. Opłata za realizację w instytucjach innych niż banki wpłaty gotówkowej na rachunek płatniczy w banku

Wpłata gotówkowa na rachunek płatniczy w banku jest formą rozliczeń pieniężnych, która nie wymaga posiadania rachunku płatniczego przez płatnika. Płatnik może zrealizować swoje zobowiązanie, wpłacając na rachunek płatniczy odbiorcy gotówkę w różnych instytucjach, takich jak banki, Poczta Polska S.A. czy też inne firmy zajmujące się pośrednictwem w takich

wpłatach. Za usługę pobierana jest prowizja, a jej wysokość kształtuje się różnie, w zależności od cennika stosowanego przez te podmioty, jak również i rodzaju odbiorcy.

3.10.1. Poczta Polska S.A.

Opłaty za wpłaty o charakterze standardowym na rachunki bankowe realizowane w placówkach Poczty Polskiej S.A. nie uległy zmianie i na koniec drugiego półrocza 2018 r. kształtują się następująco:

- wpłaty STANDARD – 3,40 zł przy kwocie wpłaty w wysokości do 600,00 zł oraz 0,6% od kwoty wpłaty w wysokości powyżej 600,00 zł,
- wpłaty STANDARD PRIORYTET – 3,50 zł przy kwocie wpłaty w wysokości do 600,00 zł oraz 0,6% od kwoty wpłaty w wysokości powyżej 600,00 zł,
- wpłaty na rzecz:
  - Krajowej Administracji Skarbowej – 10,00 zł,
  - jednostek samorządu terytorialnego – 3,40 zł przy kwocie wpłaty w wysokości do 600,00 zł oraz 0,6% od kwoty wpłaty w wysokości powyżej 600,00 zł.
- „Wpłata Ekspres”, która umożliwia dokonanie wpłaty na rachunek bankowy w trybie natychmiastowym. Usługa świadczona jest w systemie BlueCash. Maksymalna kwota wpłaty wynosi 5.000,00 zł. Opłaty za nową usługę kształtują się następująco:
  - 7,00 zł przy kwocie wpłaty w wysokości do 600,00 zł,
  - 1,2% od kwoty wpłaty w wysokości od 600,01 zł do 5.000,00 zł.

3.10.2. Pośrednicy finansowi

W Polsce funkcjonują podmioty będące instytucjami płatniczymi lub biurami usług płatniczych, zwane dalej „pośrednikami finansowymi”, które w ramach prowadzonej działalności gospodarczej przyjmują od osób fizycznych wpłaty gotówkowe na rachunki bankowe. Najczęściej są to opłaty za rachunki masowe na rzecz firm telekomunikacyjnych, zakładów energetycznych, gazowni, telewizji kablowych itp., regulowane w cyklu miesięcznym. Dla celów tego materiału przedstawiono trzy najbardziej reprezentatywne podmioty, w których można dokonać takich opłat:

- Wygodne rachunki – jest to sieć punktów nadzorowana przez Bank Polska Kasa Opieki S.A., w ramach której klienci mogą dokonywać wpłat gotówkowych i opłacać rachunki w centrach handlowych. Rozwiązanie opiera się na technologii wykorzystującej kody kreskowe umieszczone na formularzach rachunków, zawierające informacje niezbędne do przeprowadzenia transakcji. Prowizja w sieci

Wygodne Rachunki nie przekracza kwoty 1,99 zł za przyjętą płatność i nie uległa zmianie w stosunku do poprzedniego półrocza.

- Drobne Rachunki – są to płatności dostępne w sieci sklepów „Żabka”. Usługa od 25 kwietnia 2018 r. świadczona jest przez instytucję płatniczą Billbird S.A., a rozliczenia dokonywane są za pośrednictwem mBanku S.A. i ING Banku Śląskiego S.A. Płatność za realizację rachunku może być dokonana w formie gotówkowej lub za pomocą karty płatniczej. W analizowanym półroczu prowizja za każdy opłacany rachunek wynosi 1,99 zł, a przy rachunkach o wartości powyżej 1.000,00 zł, poza ww. prowizją, pobierana jest dodatkowa opłata transakcyjna w wysokości 0,3% od wartości wpłaty. Opłaty te nie uległy zmianie w stosunku do poprzedniego półrocza.
- Moje Płatności – usługa dla tego podmiotu świadczona jest przez instytucję płatniczą Billbird S.A., rozliczenia dokonywane są poprzez mBank S.A. i ING Bank Śląski S.A. Prowizje za realizację rachunków są zróżnicowane w zależności od rodzaju opłacanej usługi (telefon, gaz, telewizja itp.), a także rodzaju odbiorcy płatności i wahają się średnio w przedziale od 0,99 zł do 1,99 zł. Przy rachunkach o wartości powyżej 1.000,00 zł, poza prowizją ustaloną dla poszczególnych odbiorców, pobierana jest dodatkowa opłata transakcyjna w wysokości 0,3% od wartości wpłaty. Dodatkowa opłata nie dotyczy wybranych odbiorców (Netia, WIK Opole, 4 Life Direct, PAH, WOŚP, Sferia oraz Fortum). Opłaty te nie uległy zmianie w stosunku do poprzedniego półrocza.

4. Wysokość opłat i prowizji związanych z obsługą kart debetowych⁴

Przedmiotem niniejszej analizy jest również wysokość opłat i prowizji związanych z wydaniem i obsługą kart debetowych dołączanych do analizowanych standardowych rachunków płatniczych. Opłaty te dotyczą w szczególności: wydania/ wznowienia i użytkowania karty debetowej, wypłaty gotówki z użyciem karty debetowej w bankomatach (własnych, innych sieci w kraju i za granicą), prowizji za przewalutowanie operacji oraz usługi cash back.

Podstawowe opłaty związane z użytkowaniem karty debetowej kształtują się następująco:

4.1. Opłata za wydanie karty

Aktualnie żaden bank nie pobiera opłaty za wydanie karty debetowej do standardowego rachunku płatniczego.

4.2. Opłata za wznowienie karty

W analizowanym półroczu nie było zmian cenowych w zakresie opłaty za wznowienie karty debetowej. Aktualnie opłatę taką pobierają dwa banki:

- Santander Bank Polska S.A. w wysokości 15,00 zł,
- Credit Agricole Bank Polska S.A. w wysokości 10,00 zł.

4.3. Opłata za użytkowanie karty

Średnia miesięczna opłata za użytkowanie karty debetowej w grudniu 2018 r. wyniosła 4,49 zł i w stosunku do poprzedniego półrocza uległa obniżeniu o 0,29 zł, tj. o 6,07% (wynosiła 4,78 zł).

Powyższa średnia miesięczna opłata za użytkowanie karty debetowej w drugim półroczu 2018 r. po uwzględnieniu warunków uprawniających do zwolnienia z tej opłaty wyniosła 0,77 zł, tj. o 0,19 zł mniej niż w pierwszym półroczu 2018 r. (wynosiła wówczas 0,96 zł).

Obniżenie średniej miesięcznej opłaty za użytkowanie karty debetowej spowodowane było przede wszystkim zmniejszeniem liczby analizowanych banków w stosunku do pierwszego półrocza 2018 r., co było skutkiem przekształceń własnościowych na rynku bankowym w tym

---

⁴ Rozdział powyższy nie uwzględnia zmian wprowadzonych przez banki w ramach oferowania, począwszy od 8 sierpnia 2018 r., podstawowego rachunku płatniczego, którego warunki funkcjonowania opisano szerzej w rozdziale 6.

okresie i wycofaniem z analizy ofert dwóch banków, tj. Deutsche Banku Polska S.A. i Raiffeisen Banku Polska S.A., w których miesięczne opłaty za użytkowanie karty debetowej wydanej do rachunku płatniczego były stosunkowo wysokie i wynosiły odpowiednio 10,00 zł i 6,00 zł. Powód ten był na tyle istotny, że mimo iż w drugim półroczu 2018 r. dwa banki podniosły miesięczną opłatę za użytkowanie karty debetowej wydanej do rachunku płatniczego, to i tak średnia opłata za jej użytkowanie zmalała. Dotyczy to:

- Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego S.A. – wzrost miesięcznej opłaty za użytkowanie karty debetowej z 6,90 zł do 8,00 zł,
- Banku Ochrony Środowiska S.A. – wzrost miesięcznej opłaty za użytkowanie karty debetowej z 5,00 zł do 6,00 zł.

Wysokość miesięcznej opłaty za użytkowanie karty debetowej wydanej do analizowanych rachunków płatniczych waha się w poszczególnych bankach w przedziale od 0,00 zł do 9,00 zł.

Opłata za użytkowanie karty ma charakter opłaty miesięcznej i w zdecydowanej większości banków warunkowej. Wśród warunków formułowanych przez banki przeważają warunki o charakterze wartościowym (określona wartość transakcji dokonanych/ rozliczonych kartą w ciągu miesiąca).

Spośród piętnastu analizowanych banków:

- w dziewięciu bankach miesięczna opłata za użytkowanie karty wynosiła 0,00 zł i była warunkowa:
  - w pięciu bankach warunek dotyczył wartości transakcji bezgotówkowych wykonanych kartą debetową. Wymagana wartość transakcji mieściła się w przedziale od 100,00 zł do 300,00 zł (Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A., ING Bank Śląski S.A., Bank Ochrony Środowiska S.A., Alior Bank S.A. i Euro Bank S.A.).
  - w jednym banku warunek dotyczył liczby transakcji bezgotówkowych wykonanych kartą debetową. Wymagana liczba transakcji wynosiła pięć transakcji (mBank S.A.).
  - w trzech bankach warunek ten miał charakter mieszany. Wymagana była co najmniej jedna płatność bezgotówkowa kartą wydaną do rachunku płatniczego oraz łączne wpływy zewnętrzne na ten rachunek w przedziale od 500,00 zł do 1.000,00 zł (Bank Millennium S.A., Credit Agricole Bank Polska S.A. i Bank Polska Kasa Opieki S.A.).

- w trzech bankach miesięczna opłata za użytkowanie karty wynosiła 0,00 zł i była bezwarunkowa (w Banku Pocztowym S.A., Banku BGŻ BNP Paribas S.A. i Getin Noble Banku S.A.),
- w dwóch bankach miesięczna opłata za użytkowanie karty była stała i wynosiła od 3,50 zł do 8,00 zł (w Krakowskim Banku Spółdzielczym 3,50 zł i w Banku Handlowym w Warszawie S.A. 8,00 zł),
- w Santander Banku Polska S.A. miesięczna opłata za użytkowanie karty może mieć dwojaki charakter, tj. charakter opłaty stałej w wysokości 3,00 zł lub opłaty warunkowej w wysokości 5,00 zł. Warunek ma charakter ilościowy. Dokonanie w danym miesiącu co najmniej 5 transakcji bezgotówkowych uprawnia do zwolnienia z miesięcznej opłaty za użytkowanie karty. W pierwszym półroczu 2018 r. warunek miał charakter mieszany i opcjonalny, oprócz ww. liczby transakcji bezgotówkowych dokonanych kartą debetową obejmował również alternatywnie wartość transakcji bezgotówkowych dokonanych kartą debetową na poziomie minimum 500,00 zł.

4.4. Opłata za wypłatę gotówki z użyciem karty debetowej w bankomatach własnych i wskazanych przez bank sieciach bankomatów

Średnia opłata za wypłatę gotówki z użyciem karty debetowej wydanej do rachunku płatniczego w bankomatach własnych i wskazanych przez bank sieciach bankomatów wyniosła 0,22 zł, wykazując w stosunku do poprzedniego półrocza wzrost o 0,03 zł (wynosiła wówczas 0,19 zł). Na podwyższenie średniej opłaty wpływ miało wycofanie z analizy ofert Deutsche Banku Polska S.A. i Raiffeisen Banku Polska S.A., w których opłata za tę usługę wynosiła 0,00 zł, a w pozostałych bankach nie było zmian cenowych dotyczących tej usługi.

4.5. Opłata za wypłatę gotówki w bankomatach innych banków w kraju

Średnia minimalna stawka w złotych i średnia stawka maksymalna liczona procentem od wypłacanej kwoty w grudniu 2018 r. wynosiły odpowiednio 3,66 zł i 2,33%. Stawki te w stosunku do czerwca 2018 r. uległy obniżeniu odpowiednio o 0,21 zł i 0,07 p. p. z uwagi na zmiany w ofercie Euro Banku S.A., który zmienił formułę opłaty i jednocześnie obniżył ww. opłatę z min. 4,95 zł max. 3,00% do 1,90 zł dla wypłat o wartości poniżej 100,00 zł. Dla wypłat o wartości co najmniej 100,00 zł bank nie pobiera opłaty.

W grupie piętnastu analizowanych banków:

- w trzech bankach opłata za wypłatę w obcych bankomatach w kraju wynosiła 0,00 zł i miała charakter bezwarunkowy (ING Bank Śląski S.A., Getin Noble Bank S.A., Bank Ochrony Środowiska S.A.),

- w pięciu bankach opłata za wypłatę w obcych bankomatach w kraju wynosiła 0,00 zł i miała charakter warunkowy uzależniony od liczby transakcji albo wpływu określonej kwoty na rachunek lub wymagane było wykupienie tzw. abonamentu uprawniającego do zwolnienia z opłaty (Bank Millennium S.A., Bank Pocztowy S.A., Credit Agricole Bank Polska S.A., Santander Bank Polska S.A. i Bank Polska Kasa Opieki S.A.). Warunki uprawniające do zwolnienia z opłaty w ww. bankach były następujące:
  - w Banku Millennium S.A. – wymagane było dokonanie i zaksięgowanie w danym miesiącu co najmniej jednej płatności bezgotówkowej kartą wydaną do rachunku płatniczego oraz wymagane były łączne miesięczne wpływy zewnętrzne na rachunek płatniczy na poziomie minimum 1.000,00 zł,
  - w Banku Polska Kasa Opieki S.A. – wymagany był wpływ w poprzednim miesiącu jednorazowo na kwotę minimum 500,00 zł oraz dokonanie minimum jednej transakcji bezgotówkowej kartą debetową wydaną do rachunku przez bank lub PeoPay. Warunek uprawniał do pierwszych dwóch darmowych wypłat gotówki z obcych bankomatów w kraju i nielimitowanej liczby wypłat gotówki z bankomatów za granicą.
  - w Banku Pocztowym S.A. – wymagane było wykupienie abonamentu na bezprowizyjne wypłaty gotówki ze wszystkich bankomatów w kraju i za granicą w cenie 5,00 zł miesięcznie,
  - w Credit Agricole Banku Polska S.A. – wymagane było wykupienie abonamentu z możliwością wypłaty gotówki ze wszystkich bankomatów w kraju i za granicą bez prowizji z opłatą miesięczną w wysokości 7,00 zł miesięcznie lub spełnienie warunku dotyczącego zapewnienia miesięcznych wpływów na rachunek płatniczy w wysokości 1.000,00 zł oraz wykonania co najmniej jednej transakcji bezgotówkowej kartą wydaną do rachunku lub przy użyciu kodu BLIK,
  - w Santander Bank Polska S.A. – wymagane było wykupienie „Pakietu wypłat gotówki w bankomatach w Polsce” w cenie 7,00 zł miesięcznie, uprawniającego do darmowych wypłat ze wszystkich bankomatów w kraju,
- w siedmiu pozostałych bankach opłata za wypłaty gotówki z obcych bankomatów jest stała (Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A., Bank Handlowy w Warszawie

S.A., mBank S.A., Bank BGŻ BNP Paribas S.A., Krakowski Bank Spółdzielczy, Euro Bank S.A. i Alior Bank S.A.). Opłata waha się w przedziale od 2,50 zł do 7,00 zł.

4.6. Opłata za wypłatę gotówki w bankomatach innych banków za granicą

Średnia minimalna stawka opłaty w złotych i średnia stawka maksymalna, liczona procentem od wypłacanej kwoty, w grudniu 2018 r. wynosiły odpowiednio 8,32 zł i 2,67%. W stosunku do czerwca 2018 r. stawka opłaty w złotych uległa obniżeniu o 0,08 zł a stawka procentowa pozostała na niezmiennym poziomie.

W analizowanym półroczu w zakresie tej usługi miały miejsce następujące zmiany cenowe:

- Euro Bank S.A. zmienił formułę opłaty i jednocześnie obniżył ww. opłatę z min. 9,95 zł max. 3,00% do 8,00 zł,
- Santander Bank Polska S.A. zmienił na korzyść klienta warunki abonamentu uprawniającego do zwolnienia z opłaty za wypłaty gotówki w bankomatach za granicą. Aktualnie pakiet wielowalutowy kosztuje 9,00 zł miesięcznie i obejmuje wypłaty gotówki w bankomatach za granicą oraz możliwość podłączenia/ odłączenia konta w EUR/USD/GBP. Dotychczasowy pakiet wypłat w bankomatach za granicą kosztował 15,00 zł i był pakietem 10-dniowym.

4.7. Opłata za przewalutowanie transakcji

Średnia opłata za tę usługę w grudniu 2018 r. wyniosła 2,64% i w stosunku do czerwca 2018 r. obniżyła się o 0,20 p. p. (wynosiła 2,84%). Obniżenie to spowodowane było zmniejszeniem liczby analizowanych banków w stosunku do pierwszego półrocza 2018 r., w których prowizja za przewalutowanie transakcji wynosiła odpowiednio 3,00% w Deutsche Banku Polska S.A. i 5,00% w Raiffeisen Banku Polska S.A.

Prowizja za przewalutowanie występuje w dwunastu na piętnaście analizowanych banków i mieści się w przedziale od 0,00% do 5,90%.

W trzech bankach (ING Bank Śląski S.A., Euro Bank S.A. i Alior Bank S.A.) prowizja za przewalutowanie dotyczy tylko transakcji dokonanych kartą Visa. W grupie z uwagi na przekształcenia własnościowe nie zostały uwzględnione Deutsche Bank Polska S.A. i Raiffeisen Bank Polska S.A.

W Banku Pocztowym S.A. i Banku BGŻ BNP Paribas S.A. prowizja za przewalutowanie wynosi 0,00%.

4.8. Opłata za usługę cash back

Średnia opłata za tę usługę w grudniu 2018 r. ukształtowała się na poziomie 0,39 zł i minimalnie wzrosła w stosunku do czerwca 2018 r. o 0,02 zł (wynosiła w ubiegłym półroczu średnio 0,37 zł). Ten niewielki wzrost spowodowany był zmniejszeniem liczby analizowanych banków w stosunku do okresu poprzedniej analizy. W dwóch bankach, których oferty zostały wycofane z analizy, opłata za tę usługę wynosiła odpowiednio 0,00 zł, a w pozostałych analizowanych bankach nie było zmian cenowych w zakresie usługi cash back.

Wśród piętnastu analizowanych banków usługę cash back oferuje czternaście banków. Nie można z niej skorzystać w Banku Ochrony Środowiska S.A.

Opłatę pobiera pięć z piętnastu analizowanych banków (Santander Bank Polska S.A. - 1,50 zł, Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A., Krakowski Bank Spółdzielczy i Bank BGŻ BNP Paribas S.A. – po 1,00 zł oraz Bank Polska Kasa Opieki S.A. – 0,99 zł).

Limity wypłat w ramach tej usługi wynoszą: dla kart z logo MasterCard 500,00 zł, a dla kart z logo Visa 300,00 zł.

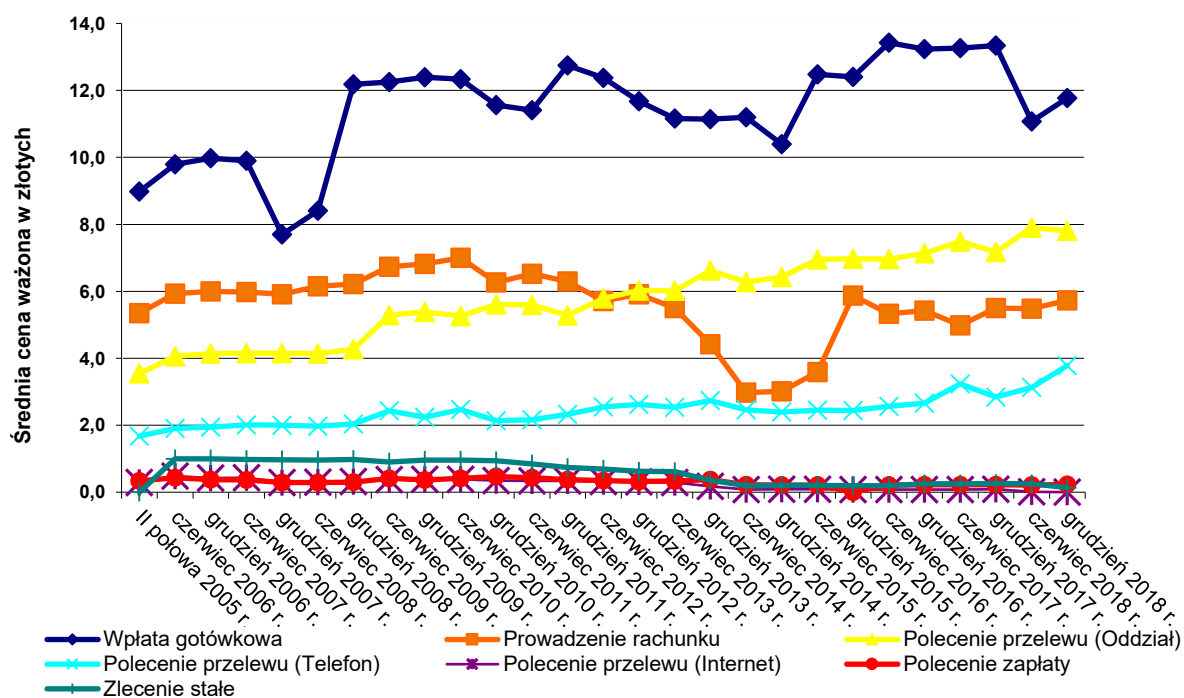
Szczegółowe informacje nt. opłat w złotych stosowanych przez polskie banki w zakresie obsługi kart debetowych w grudniu 2018 r. prezentuje Załącznik nr 3.

5. Tendencje w zakresie zmian średnich cen ważonych poszczególnych badanych usług płatniczych w okresie od 2005 r. do grudnia 2018 r.

Porównanie średnich cen ważonych poszczególnych badanych usług płatniczych w okresie od drugiej połowy 2005 r., tj. od momentu rozpoczęcia analiz ww. cen przez DSP, do grudnia 2018 r. prezentuje wykres nr 1. Zastosowano w nim średnią ważoną, gdzie tzw. wagą jest pozycja banku na rynku mierzona wielkością jego sumy bilansowej. Przy takim założeniu uzyskana średnia zbliża się najbardziej do cen poszczególnych usług w bankach o największym udziale w rynku. Na wykresie nr 1 widać zmiany średnich cen spowodowane decyzjami o podwyżkach lub obniżkach największych banków, podczas gdy takie same lub nawet większe ruchy cenowe dokonywane przez mniejsze banki pozostają na wykresie prawie niezauważalne.

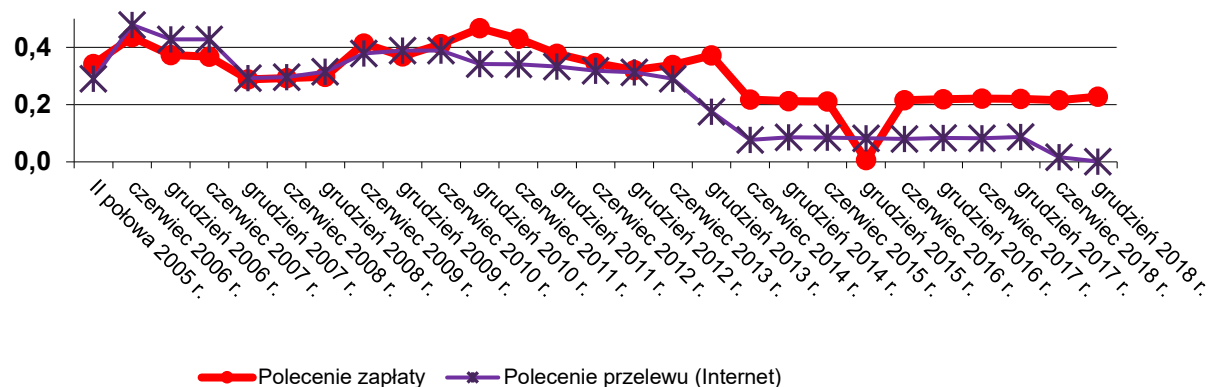
Na przestrzeni analizowanych lat wyraźnie widoczna jest różnica między ceną najwyższą, odnoszącą się do usług opartych na obsłudze manualnej (wpłata gotówkowa i polecenie przelewu złożone w oddziale), a cenami niższymi, odnoszącymi się do usług preferowanych przez banki, tj. przelewu składanego przez Internet i polecenia zapłaty.

Wykres nr 1. Tendencje zmian średnich ważonych poszczególnych usług płatniczych w okresie od drugiej połowy 2005 r. do grudnia 2018 r.

Wykres nr 2. Tendencje zmian średnich ważonych w zakresie polecenia zapłaty i polecenia przelewu (Internet) w okresie od drugiej połowy 2005 r. do grudnia 2018 r.

Analiza poszczególnych średnich ważonych usług związanych z rachunkiem płatniczym pozwala na następujące stwierdzenia:

- Wpłata gotówkowa – średnia ważona cena minimalna wpłaty gotówkowej wyniosła w grudniu 2017 r. 13,34 zł, w czerwcu 2018 r. 11,07 zł a w grudniu 2018 r. 11,77 zł. W analizowanym półroczu nie było zmian cenowych w odniesieniu do tej usługi, natomiast niewielki wzrost wynika ze zmian sum bilansowych analizowanych banków. Średnia ta nadal pozostaje na najwyższym poziomie spośród badanych usług płatniczych i wynika z polityki banków, zachęcających klientów do korzystania ze zdalnych kanałów obsługi i bezgotówkowych form płatności.
- Prowadzenie rachunku płatniczego – średnia ważona opłata za prowadzenie rachunku płatniczego wyniosła w grudniu 2017 r. 5,50 zł, w czerwcu 2018 r. 5,48 zł, a w grudniu 2018 r. 5,73 zł. Na wzrost średniej ważonej miał wpływ przede wszystkim wzrost miesięcznej opłaty za prowadzenie rachunku płatniczego w Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim S.A. z 6,90 zł do 8,00 zł. Zmiana oferty w Euro Banku S.A. i przyjęcie do analizy rachunku płatniczego z opłatą na poziomie 0,00 zł (w poprzednim półroczu opłata ta wynosiła 2,00 zł) i nie zaważyła na średniej dla tej usługi z uwagi na poziom i udział sum bilansowych ww. banków w całości sumy bilansowej analizowanych banków.
- Polecenie przelewu zlecane w oddziale – średnia ważona opłata wyniosła w grudniu 2017 r. 7,18 zł, w czerwcu 2018 r. 7,90 zł, a w grudniu 2018 r. 7,80 zł. Wzrost opłaty za polecenie przelewu realizowane w oddziale w Banku Ochrony Środowiska S.A. nie znalazł w praktyce odzwierciedlenia w średniej ważonej tej opłaty z uwagi na

poziom i udział sum bilansowych tego banku w całości sumy bilansowej analizowanych banków.

- Polecenie przelewu zlecane przez telefon – średnia cena ważona za tę usługę wyniosła w grudniu 2017 r. 3,21 zł, w czerwcu 2018 r. 3,51 zł, a w grudniu 2018 r. 3,78 zł. Wzrost średniej ważonej wynika ze wzrostu opłat za tę usługę w dwóch bankach, tj. w Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim S.A. z 2,99 zł do 5,99 zł i Euro Banku S.A. z 0,00 zł do 2,00 zł.
- Polecenie przelewu zlecane przez Internet – średnia cena ważona za realizację ww. instrumentu wynosiła w grudniu 2017 r. 0,09 zł, w czerwcu 2018 r. 0,02 zł, a w grudniu 2018 r. 0,00 zł. Obniżenie średniej ważonej wynika z nieuwzględnienia w grupie aktualnie analizowanych banków oferty Deutsche Banku Polska S.A., w którym usługa ta kosztowała 0,50 zł, i wprowadzenia tej usługi przez Euro Bank S.A. z opłatą na poziomie 0,00 zł.
- Polecenie zapłaty – średnia ważona dla tego instrumentu płatniczego w grudniu 2017 r. oraz w czerwcu 2018 r. wynosiła 0,22 zł, a w grudniu 2018 r. 0,23 zł.
- Zlecenie stałe – średnia ważona opłata za realizację ww. instrumentu płatniczego wynosiła w grudniu 2017 r. i w czerwcu 2018 r. 0,26 zł, a w grudniu 2018 r. 0,14 zł. Na obniżenie średniej ważonej wpływ miała obniżka opłat za tę usługę w trzech bankach: w Santander Banku Polska S.A. z 0,50 zł do 0,00 zł, w Banku Ochrony Środowiska S.A. z 0,50 zł do 0,00 zł i w Euro Banku S.A. z 5,00 zł do 0,00 zł.

6. Czynniki zewnętrzne wpływające na politykę opłat

6.1. Czynniki ekonomiczne

Pod względem warunków makroekonomicznych drugie półrocze 2018 r. było dla banków okresem stabilnym. Stopy procentowe określane przez NBP i stawki interchange, które były główną przyczyną zmian cenowych wprowadzanych przez banki we wcześniejszych latach pozostały na niezmiennym poziomie. Utrzymane zostały główne obciążenia finansowe banków: podatek od *niektórych* instytucji finansowych, zwany potocznie podatkiem bankowym, wpłaty na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego i wpłaty na rzecz Funduszu Wsparcia Kredytobiorców.

Wyniki sektora bankowego w latach 2014-2018 prezentuje Tabela nr 1.

Tabela nr 1. Wyniki finansowe sektora bankowego w latach 2014-2018 (w mln zł)

Rok	Przychody z tytułu odsetek	Koszty z tytułu odsetek	Wynik z tytułu odsetek	Przychody z tytułu opłat i prowizji	Koszty z tytułu opłat i prowizji	Wynik z tytułu opłat i prowizji	Wynik z tytułu działalności bankowej	Wynik finansowy
2014	58.751	21.657	37.094	17.795	4.021	13.774	57.614	15.864
2015	52.613	17.394	35.219	16.931	3.641	13.290	55.770	12.788
2016	53.777	15.871	37.906	16.418	3.833	12.585	59.141	13.883
2017	58.041	15.538	42.503	17.901	4.163	13.738	61.628	13.642
2018	60.365	15.655	44.710	17.003	4.709	12.294	X*	14.706

Opracowanie własne, źródło: dane NBP

*Zgodnie z nowymi standardami MSSF 16 informacja ta nie jest publikowana

Analizując powyższe wyniki, należy stwierdzić, że najtrudniejszy dla banków pod względem przychodów z opłat i prowizji był rok 2015 i 2016, głównie z powodu obniżenia stawek interchange. W kolejnych okresach wyniki banków ulegały systematycznej poprawie. Polityka banków zarówno w 2017 r., jak i w 2018 r. została ukierunkowana na marże odsetkowe kredytowe oraz na opłaty i prowizje.

6.2. Podstawowy Rachunek Płatniczy

W drugim półroczu 2018 r. istotny wpływ na sytuację banków miały nowe rozwiązania prawne i przekształcenia własnościowe.

Od dnia 8 sierpnia 2018 r. oferta handlowa każdego z analizowanych banków musiała zostać rozszerzona o tzw. podstawowy rachunek płatniczy (PRP). Zgodnie bowiem z ustawą z dnia 30 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 1997), implementującą dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/92/UE z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie porównywalności opłat związanych z rachunkami płatniczymi, przenoszenia rachunku płatniczego oraz dostępu do podstawowego rachunku płatniczego (Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014, str. 214), dostawcy usług płatniczych będący bankami krajowymi, oddziałami banków zagranicznych i instytucjami kredytowymi oraz spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi zobowiązani są do świadczenia usługi prowadzenia podstawowego rachunku płatniczego nie później niż przed upływem 18 miesięcy od wejścia w życie ww. ustawy, tj. nie później niż od 8 sierpnia 2018 r.

Podstawowy rachunek płatniczy dedykowany jest osobom niebankowionym, które dotychczas nie korzystały z usług bankowych i nie posiadały rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych, argumentując to często względami finansowymi. Sytuacja taka może dotyczyć szczególnie osób starszych i osób o niższych dochodach.

Z oferty w zakresie podstawowego rachunku płatniczego mogą skorzystać wyłącznie osoby, które na dzień składania wniosku nie posiadają innego rachunku płatniczego w walucie polskiej, prowadzonego przez dostawców usług płatniczych na terenie Polski. Dotyczy to osób, które nie posiadały dotychczas żadnego rachunku płatniczego lub osób, które zamknęły swój dotychczasowy rachunek płatniczy i zamierzają skorzystać z wprowadzonego do ofert instytucji płatniczych ww. podstawowego rachunku płatniczego.

Intencją wprowadzenia tej usługi była możliwość bezpłatnego dostępu do podstawowych produktów i usług bankowych.

Podstawowy rachunek płatniczy umożliwia wyłącznie:

- dokonywanie wpłat środków pieniężnych na rachunek,
- wypłat gotówki z rachunku na terytorium któregośkolwiek państwa członkowskiego, w bankomacie lub w placówce dostawcy lub przy użyciu terminala płatniczego, jeżeli konsument wyrazi wolę zawarcia umowy również w zakresie usługi umożliwiającej takie wypłaty,
- wykonywanie na terytorium państw członkowskich transakcji płatniczych, w szczególności w urządzeniach akceptujących instrumenty płatnicze, placówce dostawcy lub za pośrednictwem środków elektronicznego dostępu do rachunku, przy

czym w przypadku transakcji płatniczych wykonywanych przy użyciu karty płatniczej podstawowy rachunek płatniczy zapewnia także możliwość dokonywania transakcji płatniczych bez fizycznego wykorzystania karty oraz możliwość rozliczania przez dostawcę transakcji płatniczych wykonywanych przy użyciu karty płatniczej, powodujących przekroczenie środków zgromadzonych na rachunku.

Jak wynika z powyższego, podstawowy rachunek płatniczy umożliwia otrzymywanie wpływów z tytułu dochodów lub świadczeń, opłacanie rachunków, nabywanie towarów i usług (także przez Internet), w tym za pośrednictwem polecenia przelewu, polecenia zapłaty oraz za pomocą karty płatniczej (z wyłączeniem karty kredytowej).

Podstawowy rachunek płatniczy oferowany jest w walucie polskiej.

Dostawcy usług płatniczych zobowiązani są do:

- nieodpłatnego prowadzenia podstawowego rachunku płatniczego,
- nieodpłatnego wydania debetowej karty płatniczej do tego rachunku,
- nieodpłatnego wykonania 5 krajowych transakcji płatniczych (polecenie przelewu, polecenie zapłaty, zlecenie stałe) w ciągu miesiąca,
- nieodpłatnego wykonania 5 transakcji płatniczych przy użyciu bankomatów lub wpłatomatów (tj. wypłaty lub wpłaty gotówki) nienależących do tego dostawcy znajdujących się na terenie Polski w ciągu miesiąca.

Zatem posiadacz podstawowego rachunku płatniczego nie ponosi opłaty za:

- prowadzenie tego rachunku,
- użytkowanie karty debetowej wydanej do tego rachunku,
- wypłaty z bankomatów należących do własnej sieci danego banku,
- dokonanie min. 5 wypłat w miesiącu z obcych bankomatów,
- dokonanie min. 5 pierwszych transakcji płatniczych w miesiącu (do tego limitu wlicza się polecenie przelewu, polecenie zapłaty i zlecenie stałe).

W przypadku przekroczenia limitu bezpłatnych transakcji płatniczych w miesiącu czy limitu wypłat z obcych bankomatów, dostawcy usług płatniczych mają prawo pobierać opłaty, przy czym nie mogą być one wyższe od opłat stosowanych przez ostatnie 12 miesięcy przez danego dostawcę za taką samą usługę powiązaną z jakimkolwiek innym rachunkiem płatniczym prowadzonym przez dostawcę.

Dostawcy usług płatniczych nie mogą pobierać innych opłat za świadczenie usług związanych z prowadzeniem podstawowego rachunku płatniczego poza powyższymi, ale mogą pobierać opłaty za wykonywanie transgranicznych transakcji płatniczych czy opłaty za inne usługi płatnicze oferowane do podstawowego rachunku płatniczego, np. przelewy natychmiastowe.

Opłaty te nie mogą być wyższe od opłat najczęściej stosowanych przez ostatnie 12 miesięcy przez danego dostawcę w odniesieniu do transakcji tego rodzaju, wykonywanych w ramach jakiegokolwiek rachunku płatniczego prowadzonego przez dostawcę.

Z podstawowym rachunkiem patniczym nie mogą być powiązane żadne produkty kredytowe.

O ile na dzień 30 czerwca 2018 r. w grupie analizowanych banków tylko jeden bank, tj. mBank S.A., wprowadził do taryfy prowizji i opłat bankowych dla osób fizycznych podstawowy rachunek płatniczy z klauzulą, że produkt będzie dostępny w ofercie po wcześniejszym zakomunikowaniu daty rozpoczęcia sprzedaży na stronach internetowych mBanku S.A, o tyle na dzień 31 grudnia 2018 r. wszystkie analizowane banki posiadały już w swoich tabelach opłat i prowizji podstawowy rachunek płatniczy. Analizując cenniki banków można zauważyć, że pomimo nazwy nie jest to wiodący i promowany produkt w ofertach banków, ale wskazano go w kolejnej kolumnie z produktem czy kolejnym dziale lub rozdziale w tabeli opłat i prowizji. Taka sytuacja dotyczy:

- Millennium Banku S.A., w którym podstawowy rachunek płatniczy nie widnieje w ofercie kont dla klientów indywidualnych ani w cenniku usług. Informacje o ww. rachunku można uzyskać, wpisując w przeglądarce „podstawowy rachunek płatniczy”, wtedy podstawia się link z dostępem do strony banku zawierającej regulamin podstawowego rachunku płatniczego, wniosek o otwarcie tego rachunku i cennik dla tej usługi.
- BGŻ BNP Paribas S.A., w którym w Taryfie Prowizji i Opłat dla klientów detalicznych nie ma informacji cenowych o podstawowym rachunku płatniczym. Rachunek ten jest w ofercie kont dla klientów indywidualnych i po wybraniu tego rachunku możliwy jest dostęp do cennika, tj. do odrębnej Taryfy Prowizji i Opłat Rachunku podstawowego.

Credit Agricole Bank Polska S. A., jako jedyny z analizowanych banków, prowadzi Podstawowy Rachunek Płatniczy dla Młodych i Podstawowy Rachunek Płatniczy. Podstawowy Rachunek Płatniczy dla Młodych oferowany jest osobom pomiędzy 13 a 18 rokiem życia i po ukończeniu 18 roku życia bank automatycznie przekształca ten rachunek w Podstawowy Rachunek Płatniczy. Rachunki różnią się pomiędzy sobą głównie wysokością opłat związanych z użyciem karty debetowej wydanej do tych rachunków:

- każda 6. i kolejna wypłata z obcych bankomatów w Polsce dokonana kartą debetową wydaną do Podstawowego Rachunku Płatniczego dla Młodych kosztuje 3,00 zł, a wypłata dokonana kartą debetową wydaną do Podstawowego Rachunku Płatniczego kosztuje 5,00 zł.

- wypłata z obcych bankomatów za granicą dokonana kartą debetową wydaną do Podstawowego Rachunku Płatniczego dla Młodych kosztuje 6,00 zł, a kartą debetową wydaną do Podstawowego Rachunku Płatniczego kosztuje 10,00 zł.

Ofertę podstawowego rachunku płatniczego i pozostałych usług oferowanych przy tym rachunku w grupie piętnastu analizowanych banków prezentuje Załącznik nr 1 do niniejszej analizy.

7. Podsumowanie zmian cenowych w drugim półroczu 2018 r.

Drugie półrocze 2018 r. to okres dalszych zmian konsolidacyjnych w polskiej bankowości. W tym okresie w grupie analizowanych banków miały miejsce dwa istotne przekształcenia własnościowe, tj. z dniem 31 października 2018 r. nastąpiło przejęcie przez Bank BGŻ BNP Paribas S.A. działalności podstawowej Raiffeisen Bank Polska S.A. Z transakcji przejęcia wyłączony został portfel walutowych kredytów hipotecznych oraz wybrane kredyty korporacyjne, które zgodnie z planem podziału przeniesione zostały do polskiego oddziału Raiffeisen Bank International, który będzie działać w Polsce na zasadzie jednolitej licencji Unii Europejskiej.

Z dniem 9 listopada 2018 r. nastąpiło przeniesienie wydzielonej części Deutsche Banku Polska S.A. do Santander Banku Polska S.A. (dawniej Bank Zachodni S.A.). Wydzielona część obejmowała usługi dla osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, z wyłączeniem kredytów i pożyczek zabezpieczonych hipotecznie i udzielonych w walutach innych niż PLN. Deutsche Bank Polska S.A. będzie kontynuował działalność w ramach bankowości inwestycyjnej i korporacyjnej oraz będzie prowadził obsługę portfela walutowych kredytów i pożyczek zabezpieczonych hipotecznie.

Drugie półrocze 2018 r. to okres, w którym marka Bank Zachodni WBK S.A. została zmieniona na Santander Bank Polska S.A.

Podsumowując zmiany cenowe w zakresie prowizji i opłat związanych z rozliczeniami pieniężnymi w złotych w polskim sektorze bankowym dotyczące osób fizycznych, należy stwierdzić, że drugie półrocze 2018 r. to:

- istotna jakościowa zmiana w ofercie rachunków płatniczych dla osób fizycznych ze strony banków. Każdy z analizowanych banków, zgodnie z obowiązującymi regulacjami, wprowadził do swojej oferty podstawowy rachunek płatniczy.
- kontynuacja zapoczątkowanej w ubiegłym półroczu modyfikacji ofert bankowych polegająca na ich uproszczeniu i redukcji liczby rachunków płatniczych.

Do Credit Agricole Banku Polska S.A. i Banku Polska Kasa Opieki S.A., które dokonały modyfikacji swoich ofert w pierwszym półroczu 2018 r., dołączył w drugim półroczu 2018 r. Euro Bank S.A. Zmiany w Euro Banku S.A. wpisały się w ogólny trend uproszczania oferty bankowej i warunkowego odstępowania od pobieranych opłat, ponieważ oferowany przez ten bank – po modyfikacji oferty – rachunek płatniczy jest bezwarunkowo darmowy, a wydana do niego karta debetowa jest darmowa po spełnieniu określonego warunku. W pierwszym półroczu 2018 r. rachunek płatniczy i wydana do niego karta debetowa charakteryzowały się stałymi opłatami.

Zmiany cenowe w zakresie standardowego rachunku płatniczego i wydanej do niego karty debetowej oraz usług z nimi powiązanych miały miejsce w pięciu na piętnaście analizowanych banków (w Euro Banku S.A., Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim S.A., Banku Ochrony Środowiska S.A., Santander Banku Polska S.A. i Getin Banku S.A.). W jednym banku, tj. w Euro Banku S.A., były to zmiany o charakterze kompleksowym, polegające na przekształceniu całej oferty w zakresie rachunków płatniczych i dołączonych do nich debetowych kart płatniczych. W pozostałych czterech bankach, tj. Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim S.A., Banku Ochrony Środowiska S.A., Santander Banku Polska S.A. i Getin Banku S.A. zmiany cenowe dotyczyły pojedynczych opłat za rachunek płatniczy, kartę debetową wydaną do rachunku płatniczego lub usług z nimi powiązanych, jak również zmiany warunków przypisanych do ww. usług uprawniających do zwolnienia z opłat. W analizowanym półroczu standardowy rachunek płatniczy podróżował w jednym banku, a w jednym opłata za jego prowadzenie uległa obniżeniu. Natomiast wydawana do niego debetowa karta płatnicza podróżowała w dwóch bankach.

Zmiany cenowe nie zawsze miały znaczący wpływ na średnie opłaty za rachunek płatniczy i kartę debetową wydawaną do tego rachunku i nie były jedynym czynnikiem kształtującym te opłaty. Dodatkowy wpływ na średnie opłaty za rachunek płatniczy i kartę debetową miało także zmniejszenie liczby analizowanych banków w stosunku do pierwszego półrocza 2018 r., z uwagi na przekształcenia własnościowe na rynku bankowym w tym okresie.

Średnia miesięczna opłata za prowadzenie standardowego rachunku płatniczego dla osób fizycznych w drugim półroczu 2018 r. w stosunku do pierwszego półrocza 2018 r. wzrosła z 5,16 zł do 5,45 zł, tj. o 5,62%.

Średnia miesięczna opłata za użytkowanie karty debetowej wydawanej do analizowanych rachunków płatniczych obniżyła się w drugim półroczu 2018 r. w stosunku do pierwszego półrocza 2018 r. z 4,78 zł do 4,49 zł, tj. o 6,07%.

W analizowanym okresie zmieniał się w dalszym ciągu charakter opłat pobieranych za rachunek płatniczy i wydaną do niego kartę debetową, z opłaty stałej na opłatę o charakterze warunkowym. Nastąpiło uproszczenie warunków korzystania z rachunku płatniczego lub karty debetowej wydanej do tego rachunku, uprawniających do zwolnienia z opłaty za ww. usługi. Warunki o charakterze mieszanym zastąpione zostały warunkami o charakterze ilościowym o niezbyt wygórowanych limitach, możliwych do spełnienia przez posiadacza rachunku płatniczego i karty debetowej i zbliżonych do limitów, które charakteryzują podstawowy rachunek płatniczy.

W zakresie usług powiązanych z rachunkiem płatniczym należy odnotować:

- wzrost opłat za realizację polecenia przelewu z wykorzystaniem tradycyjnych kanałów dystrybucji, tj. oddziału,
- obniżenie opłat za realizację polecenia przelewu z wykorzystaniem kanałów elektronicznych (Internetu),
- rozszerzenie ofert bankowych o usługę przelewu natychmiastowego/ ekspresowego,
- obniżenie opłat za realizację polecenia przelewu natychmiastowego/ ekspresowego z wykorzystaniem kanałów tradycyjnych i elektronicznych (oddział i Internet),
- obniżenie opłat za realizację zlecenia stałego.

W zakresie usług powiązanych z kartą debetową miały miejsce pojedyncze zmiany cenowe i dotyczyły jednego banku. Należy zatem odnotować:

- obniżenie średniej opłaty za wypłatę gotówki w obcych bankomatach w kraju zarówno w ujęciu złotowym, jak i ujęciu procentowym,
- obniżenie średniej opłaty za wypłatę gotówki w bankomatach obcych za granicą w ujęciu złotowym,
- utrzymanie na niezmiennym poziomie opłaty za wypłatę gotówki we własnych bankomatach lub we wskazanych przez bank obcych sieciach bankomatów.

Polityka upraszczania usług i stosowania przejrzystych zasad ich stosowania znalazła swoje odzwierciedlenie w zmianach wprowadzonych przez banki również w drugim półroczu 2018 r. w zakresie oferowanych rachunków płatniczych i powiązanych z nimi usług. Do rachunków płatniczych „KONTO PROSTE ZASADY” w Getin Noble Banku S.A., „KONTO PRZEKORZYSTNE” w Banku Polska Kasa Opieki S.A., „Konto dla Ciebie” w Credit Agricole Banku Polska S.A. dołączył w drugim półroczu rachunek płatniczy „W pełni” w Euro Banku S.A., w którym klient, spełniając niezbyt wygórowane warunki, ma możliwość uniknięcia opłat.

Można sądzić, że stosunkowo niewiele zmian cenowych w drugim półroczu 2018 r. w grupie piętnastu analizowanych banków i kierunek tych zmian, to efekt wprowadzenia od dnia 8 sierpnia 2018 r. podstawowego rachunku płatniczego z nieodpłatnymi podstawowymi usługami określonymi w przepisach. Wydaje się, że w ten sposób banki chciały zachować konkurencyjność swoich dotychczasowych ofert i tzw. flagowych produktów, jakimi są analizowane przez nas rachunki płatnicze o charakterze standardowym.

Swoją polityką cenową banki starają się nadal nakłaniać klientów do korzystania ze zdalnych kanałów komunikacji i w ten sposób bankowość internetowa staje się coraz bardziej powszechnym i tradycyjnym kanałem dystrybucji produktów i usług bankowych.

Załączniki

Załącznik nr 1

Podstawowy rachunek płatniczy wg stanu na 31 grudnia 2018 r.

Załącznik nr 2

Porównanie opłat w złotych stosowanych przez polskie banki za prowadzenie rachunku płatniczego oraz realizację wpłaty gotówkowej, polecenia przelewu i polecenia zapłaty na rachunki odbiorców w innych bankach dla klientów indywidualnych wg stanu na 31 grudnia 2018 r.

Załącznik nr 3

Porównanie opłat w złotych stosowanych przez polskie banki związanych z obsługą kart debetowych wg stanu na 31 grudnia 2018 r.

Załącznik nr 4

Porównanie opłat w złotych stosowanych przez polskie banki za realizację przelewu natychmiastowego i przelewu SORBNET2 na rachunki odbiorców w innych bankach dla klientów indywidualnych wg stanu na 31 grudnia 2018 r.

---

www.nbp.pl

